

Prava deteta su ljudska prava

Znaš li svoja prava?

Vodič za decu uz Opšti komentar br. 12 Komiteta za prava deteta (2009): Pravo deteta da bude saslušano

O čemu govori ovaj tekst?

Ovaj tekst govori o jednom veoma važnom pravu.

Ti imaš pravo da kažeš šta misliš kada se donose odluke koje utiču na tvoj život.

To može biti kod kuće, u školi, kod lekara, u centru za socijalni rad, na sudu ili na bilo kom drugom mestu gde odrasli odlučuju o nečemu što je važno za tebe.

Da li to znači da deca uvek odlučuju?

Ne.

Odrasli i dalje donose mnoge odluke.

Ali...

Pre nego što odluče, treba da saslušaju dete.

I ne samo da ga saslušaju.

Treba ozbiljno da razmisle o onome što je dete reklo i da posvete dužnu pažnju tom mišljenju.

Kada imaš pravo da kažeš svoje mišljenje?

Uvek kada se odluka tiče tebe.

Na primer:

🏠 gde ćeš živeti

🎒 šta se dešava u tvojoj školi

🏥 tvoje lečenje

👨👩👧👦 odnosi u porodici

⚖️ postupci pred sudom ili drugim organima

🎮 aktivnosti kojima se baviš

🏊 sport

 kultura život u tvojoj zajednici

Da li moraš da govoriš?

Ne.

To je tvoje pravo, a ne obaveza.

Ako želiš da govoriš — imaš pravo.

Ako ne želiš — i to treba poštovati.

Da li neko sme da ti kaže šta moraš da misliš?

Ne.

Tvoje mišljenje treba da bude **zaista tvoje**.

Niko ne sme da te nagovara, plaši ili prisiljava da kažeš nešto što ne misliš.

Da li mala deca imaju ovo pravo?

Da.

Sva deca imaju ovo pravo.

Neka deca govore rečima.

Neka crtaju.

Neka pokazuju izrazima lica, igrom ili pokretima.

Sve su to načini da dete kaže šta misli i oseća.

Šta ako odrasli ne urade ono što si predložio?

To može da se desi.

Ali...

Treba da ti objasne **zašto** su doneli drugačiju odluku.

Tvoje mišljenje ne sme biti ignorisano.

Zapamti

- ★ Imaš pravo da kažeš šta misliš.
- ★ Imaš pravo da budeš saslušan.
- ★ Imaš pravo da tvoje mišljenje bude ozbiljno razmotreno.
- ★ Imaš pravo da dobiješ objašnjenje kako je doneta odluka.

Najvažnija poruka

Tvoje mišljenje je važno zato što si dete koje ima svoja prava.

Razmisli i razgovaraj

- Da li te kod kuće pitaju za mišljenje kada se donose važne odluke?

- Kada se u školi razgovara o pravilima, da li učenici mogu da učestvuju?
- Da li si nekada imao ili imala osećaj da te odrasli nisu saslušali?
- Šta za tebe znači da neko zaista sasluša tvoje mišljenje?

**Ovaj materijal objavljen je uz finansijsku pomoć Evropske unije. Za njegovu sadržinu odgovoran je isključivo Užički centar za prava deteta i on nužno ne odražava zvanične stavove Evropske unije.*

Svi pojmovi upotrebljeni u muškom gramatičkom rodu u ovom tekstu odnose se podjednako na lica muškog i ženskog roda.

